

trekken. Ook zijn er enkele exegetische studies, bv. over Fil. 2:5-8, I (233-266) en over Joh. 4:44, II (121-129)). Een aparte studie in dl. II (209-225) is die over "Het afleggen van belijdenis des geloofs in de Protestantsche kerken", die echter is blijven steken in een historisch exposé.

Wat betreft de dogmatische opstellen valt op dat Bavinck hier in hoge mate origineel werk aflevert, hij is bepaald niet een naprater van de "oudvaders". Citaten komen uit de klassieken, Augustinus en Calvijn. Op het terrein van de dogmen-historie is hij geen onbekende. Enkele titels: "Iets over het Godsbegrip volgens de H. Schrift" I (7-28), "Van het evenbeeld Gods" I (93-116), "De Heilige Geest" (2 artikelen) I (315-345) en II (1-14). Als redacteur droeg B. ongetwijfeld bij aan de bladvulling: citaten van Luther, fragmenten uit de "Wansbecker Bote" van Mathias Claudius.

Helenius de Cock (1824-1894), op 19-jarige leeftijd predikant, in 1854 docent in Kampen, waar hem vanaf 1860 het onderwijs in de dogmatiek, symboliek en het kerkrecht was opgedragen. Onder zijn leiding vond de vertaling van Calvijn's *Institutie* (1864-1870) plaats. Schreef een uitgebreide biografie, nuchter en openhartig, over zijn vader. Het beeld dat in de literatuur van hem wordt getekend (logisch denker, wars van speculatie, zich stipt houdend aan een gezond confessionalisme, nuchter exegeet enz.) komt ook sterk uit in de bijdragen (een tiental, 129 blz.) aan *De Getuigenis*. We herkennen zijn stem in de *Inleiding*: na opgemerkt te hebben dat alleen de Heilige Schrift regel voor ons geloof is en niet de belijdenis, dat de opstellers der belijdenisgeschriften niet onfeilbaar waren en dat de gemeente verplicht is deze geschriften voortdurend te toetsen, spreekt hij intussen vrijmoedig "onze overtuiging uit dat wij tot dezen stonde nog geen bewijs hebben gevonden dat onze belijdenis in eenig punt der leer, in strijd zou zijn met het woord des Heeren ..." (I, 5). Deze gedachten werkt hij in verschillende opstellen uit: "Onze Belijdenis" (I, 28-32). "Herziening van de Kerkelijke belijdenis" (I, 76-90). id. (II, 242-254) waarin hij de proeve van prof. Doedes van een nieuw belijden *De weg der Zaligheid* krities onder de loupe neemt. In een opstel "Geene leertucht" (I, 295-308) wordt *De Crisis* van Chantepie de la Saussaye besproken. Twee andere fragmenten geven een kijkje in de Kamper keuken, een redevoering voor de studenten bv. over de vereniging met de voormalige kruisgemeenten (II, 191-202), ter-